

Amalthea van Dijk heeft lef

Geesje Rotgers en Wilma Wolters

Amalthea van Dijk werkt aan een eigen lijn van producten van Nederlandse geitenmelk. En de consument wordt er 'met de haren bijgetrokken' om kennis te maken met de zuivel. Dat vraagt lef. De opstartfase van het vernieuwde bedrijf verliep niet vlekkeloos, maar de verwachtingen zijn hooggespannen. Zowel bij de coöperatie zelf als bij nieuwe partner ZLTO.

Zuivelverwerker Amalthea van Dijk gelooft weer in de toekomst; het bedrijf wil een sterke retailpartij worden voor Nederlandse geitenhouders. Dat betekent dat het bedrijf in de komende jaren wil 'opschuiven' van melkverwerker naar leverancier van een groot assortiment klant-en-klare geitenmelkproducten voor de supermarkten.

Eind 2007 werd Amalthea van Dijk opgericht en werden de geitenkaasactiviteiten en -merken van Campina overgenomen. Onder het Chevagne-label ligt onder meer de halfharde geitenkaas 'Arina' en de geitengatenkaas 'Le Berger' in de Europese winkelschappen. Sinds oktober is bovendien een verkoopkantoor nabij Düsseldorf in Duitsland geopend. In 2009 zal naar ver-

wachting 3.000 ton harde geitenkaas in de markt worden gezet. Daarnaast worden yoghurts en spreads geproduceerd. En als het aan directeur Gertjan Meeuws ligt, komen daar nog meer producten bij. Ook op het consumentenvlak wordt het nodige georganiseerd. De oude kaasfabriek in Hulten is verbouwd tot een complex waarin onder meer een kookstudio en seminarruimte zijn ondergebracht. "Wij ontvangen hier retailers en geven er workshops voor bedrijven, kook- en businessclubs. Hier proberen we ambassadeurs voor onze producten te creëren", zegt Meeuws. Potentiële kopers worden er haast letterlijk met hun neus op de grote variëteit aan geitenzuivel gedrukt. Mooie producten van geitenmelk, daarin wil Amalthea van Dijk groot worden. Niet alleen in Nederland, maar ook in de rest van Europa.

Te grote ambitie?

Het bedrijfsplan van de relatief kleine Amalthea van Dijk binnen het grote Europa oogt bijzonder ambitieus. Waar andere geitenmelkverwerkers een relatief veilig pad kiezen en aansluiting zoeken bij een grote koemelkverwerker, durft de coöperatie het aan om de retail in eigen hand te nemen. Het is een risico, menen sommigen. De giganten Friesland Foods en Campina kozen niet voor niets voor een fusie, zo luidt het argument. Zij dreigden te klein te worden in Europa. Europese retailers zouden alleen zaken willen doen met grotere partijen die een volledig pakket aan zuivelproducten kunnen leveren. Amalthea van Dijk spreekt die gedachte meteen tegen. Meeuws: "Als nichepartij worden wij wel degelijk serieus genomen door supermarktpartners. Geitenzuivel is een product in opkomst, dat vraagt aandacht voor de ketenregie." De Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie ZLTO gelooft in het concept van deze geitenhouderscoöperatie. De gedachte erachter is helder: in de hele landbouw wordt de koek vaak ongelijk verdeeld. De producenten ontvangen veel minder dan de kostprijs voor hun producten, terwijl er verderop in de keten meer aan wordt verdiend. Als producentencoöperaties de keten weten te verkorten, en samen met de retail de vermarkting ter hand nemen, dan wordt ook de boer naar redelijkheid beloond. Het is om die reden dat de ZLTO tegenwoordig stevig inzet op 'ketens in boerenhanden'. Arnold Broenink, financieel directeur van de ZLTO, heeft hoge verwachtingen van de strategie van Amalthea van Dijk. Hij laat weinig los over het businessplan van de

Van Dijk is bij de consument onder andere bekend met de Dorothea kazen, vernoemd naar Dorothe van Dijk, vrouw van Dré van Dijk, de beide oprichters.

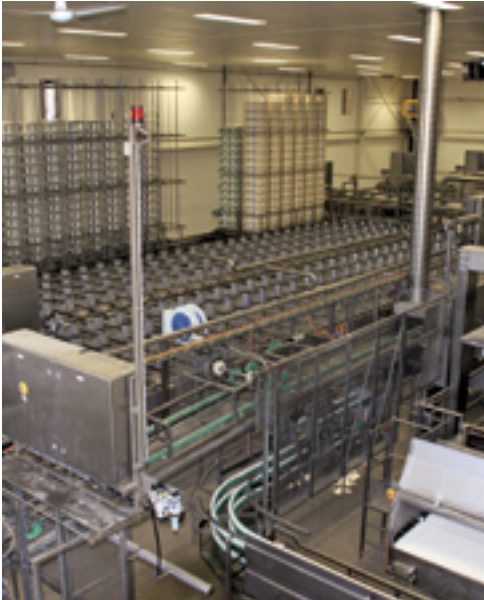
coöperatie die sinds 11 december 2008 voor de helft eigendom is van de ZLTO. Ook wil hij niet zeggen hoeveel geld de ZLTO in de onderneming heeft gestopt. Broenink: "Maar wat ik wel wil zeggen is dat de financiering niet beperkt blijft tot deze eerste stap. De ZLTO is ook bereid om in de komende jaren te investeren in de groei van dit bedrijf. Amalthea van Dijk heeft zich goed gepositioneerd in de markt en wij willen dit bedrijf de mogelijkheden geven om te groeien."

Financiële zorgen

Het eerste jaar van de samenwerking (2008) tussen de familie Van Dijk en coöperatie Amalthea werd een moeilijk jaar. In de lente openbaarden zich namelijk financiële problemen bij partner Van Dijk. Dit kwam door opstartproblemen van hun nieuwe kaasfabriek in Rijen. De familie Van Dijk had in de financieringsconstructie geen rekening gehouden met aanloopproblemen zoals je die in een nieuwe fabriek kunt tegenkomen. Het kan gemakkelijk een jaar duren voor een fabriek goed 'op stoom' is. De financiële problemen bij Van Dijk werden na de zomer nog groter toen hun melkleverende geitenhouders kenbaar maakten dat zij nog een nabetaling op het melkgeld te goed hadden over de achterliggende jaren. Nog afgezien van het feit dat er discussie ontstond tussen Van Dijk en zijn

Fotos: Wilma Wolters

De nieuwe fabriek van Van Dijk kan 50 miljoen liter geitenmelk per jaar verwerken.

boeren over deze nabetaaling, was Van Dijk op geen enkele wijze meer in staat deze te voldoen. Ook Amalthea en Amalthea van Dijk stonden hierbij machteloos. Meeuws betreurt de hoogst ongelukkigste samenloop van omstandigheden. “Ik begrijp dat de Van Dijk-geitenhouders bijzonder boos en teleurgesteld zijn. Toch kunnen wij het verleden helaas niet veranderen.”

Investeerder

Er braken onzekere tijden aan voor de coöperatie en zijn leden. Een derde partner met geld was nodig en werd gevonden in de ZLTO. Sinds 11 december 2008 zijn de coöperatie Amalthea en ZLTO elk voor vijftig procent eigenaar van Amalthea van Dijk. Met geld, kennis en ervaring draagt de ZLTO bij aan het positioneren van de zuivelverwerker als een sterke ketenorganisatie. In de nieuwe structuur is Van Dijk geen aandeelhouder meer en zowel de fabriek als alle handelsactiviteiten van Van Dijk zijn overgenomen door Amalthea van Dijk. Joost en Anne van Dijk, de voormalige eigenaren van Van Dijk, zijn nu in dienst bij de nieuwe onderneming.

De vraag die rest is of Amalthea van Dijk de teleurgestelde geitenhouders van Van Dijk binnenboord kan houden. De kans dat zij

nog een nabetaaling van Van Dijk ontvangen is nihil. Meeuws: “Ook Amalthea van Dijk is niet in staat dat geld uit te betalen. Onze focus is gericht op de toekomst van de onderneming en de daaraan verbonden geitenhouders. Dat vergt al onze inzet en financiën.”

Ook aandeelhouder ZLTO betreurt de situatie voor de Van Dijk-leveranciers, maar zegt op financieel gebied niets te kunnen betekenen. Broenink: “De problemen dateren van vóór de periode waarin wij aandeelhouder werden. Het is een kwestie tussen Van Dijk en haar voormalige leveranciers. Het enige dat wij kunnen doen is de situatie uitleggen als daar behoefte aan is, en perspectief creëren voor de toekomst.”

Een kleine peiling onder voormalige Van Dijk-leveranciers levert een negatieve stemming op. Als je op hun schattingen mag afgaan, zullen vrijwel alle 35 geitenhouders vanaf 1 juli hun heil zoeken bij een andere verwerker. Meeuws zegt dat erg jammer te zullen vinden: “Onze toekomstplannen staan vast – wij zullen de ingeslagen weg vervolgen. En wij hopen dat wij het vroeg of laat met de Van Dijk-leveranciers eens kunnen worden.”

Historie van de gebeurtenissen

Zomer 2007

Van Dijk opent een nieuwe kaasfabriek in Rijen. Aanloopproblemen zorgden voor extra kosten.

Najaar 2007

Joint venture tussen coöperatie Amalthea en particulier Van Dijk. Amalthea brengt circa 70 melkleveranciers in en Van Dijk zo'n 35. Samen verwerken zij nu 40 procent van de Nederlandse geitenmelkplas. Amalthea Van Dijk koopt de harde geitenkaasactiviteiten met de merken Chevagne, Arina en Le Berger van Campina. De oude kaasfabriek van Van Dijk in Hulten wordt overgenomen door de coöperatie Amalthea en verbouwd tot kantoor, productie-ruimte en inspiratiecentrum voor geitenzuivel Chev!

Maart 2008

De financiële problemen bij Van Dijk komen aan het licht. De extra kosten voor de opstartproblemen van de kaasfabriek waren niet ingecalculeerd.

Najaar 2008

De geitenhouders bij Van Dijk bedingen een nabetaaling op de melkprijs over de achterliggende jaren, waardoor Van Dijk verder in de financiële problemen dreigt te komen. Amalthea van Dijk opent een verkoopkantoor in Düsseldorf om zo de Duitse markt te kunnen bedienen.

11 december 2008

ZLTO neemt een belang van vijftig procent in Amalthea van Dijk. Volgens de ZLTO is de geitenhouderij op langere termijn gebaat bij een sterke speler in de nu nog versnipperde geitenzuivelmarkt.

1 juli 2009

Contractueel is vastgelegd dat de voormalige Van Dijk-leveranciers tot deze datum blijven leveren aan Amalthea van Dijk. Daarna zijn zij vrij om over te stappen naar een andere afnemer.